

استاد سید جلال الدین آشتیانی

تصحیح، تألیف، مقاله و گفتگو

۱۳۰۴ آشتیان - ۸۴/۱/۳ مشهد

۳۱۸

استاد علامه سید جلال الدین آشتیانی از بازماندگان حکمای متأله اسلامی در دوران معاصر و از شارحان و محققان افکار حکمی ملاصدرا به شمار می‌رود. مستشرق معروف فرانسوی هانری کرین که مدتها را با همکاری حضرت استاد در نشر آثار فلسفی اسلامی سپری کرد و خود نیز از فلسفه آموختگان غرب بود، در اشاره به جایگاه علمی - فلسفی استاد آشتیانی، کارهای تحقیقاتی ایشان را نقطه عطفی در تاریخ فلسفه اسلامی دانسته و می‌نویسد:

«... ما این اشاره اجمالی به مکتب مشهد را با بیان آثار یکی از استادان جوان فلسفه در دانشکده الهیات دانشگاه مشهد به پایان می‌بریم. زمانی می‌توانیم خط مشی، فعالیت و خلاقیت سید جلال الدین آشتیانی را توصیف نماییم که بگوییم او ملاصدراً دیگری است. هم اکنون آثار او - که حاصل تعلیمات سنتی استادانی است - دارای اهمیت است: رساله درباره وجود از دیدگاه عرفان و فلسفه؛ شرحی بر مقدمه شرح داود قیصری بر فصوص الحکم ابن عربی که مجلد اول آن (در هفتصد صفحه) مسائل اساسی عرفانی را تجدید و مورد بررسی قرار می‌دهد؛ تصحیح چندین متن با حواشی و تعلیقات بسیار ژرف مانند شرح لنگرودی بر کتاب المشاعر ملاصدرا، متن شواهد الیوبیه ملاصدرا با شرح سبزواری، تصحیح شائزده رساله... و بالآخره اقدامی کم سابقه (راقم این سطور نیز در تهیه بخش فرانسه شرکت دارد) که

همان انتشار منتخباتی از آثار حکماء الهی ایران از میرداماد و میرفندرسکی تا زمان حاضر است که جلد اول آن منتشر شده است... این منتخبات یک ترازنامه، بلکه نقطه آغاز خواهد بود.^۱

مرحوم دکتر حمید عنایت هم در اشاره به مدرسان حکمت سنتی در ایران معاصر از علامه طباطبائی و استاد آشتیانی نام می برند.^۲

حضرت استاد تا پایان عمر در جوار بارگاه قدس حضرت ثامن الحجج (ع) عهده دار تدریس حکمت و عرفان در محفل انس اخوان صفا بوده و مشتاقان فلسفه و عرفان اسلامی را از داخل و خارج کشور در گرمای شمع وجود خویش به معنیت اصول عالی اسلام هدایت می نمودند و بیشترین اوقات خود را صرف تألیف و تحقیق می کردند.

استاد سید جلال الدین آشتیانی در سال ۱۳۰۴ شمسی در قصبه آشتیان از توابع اراک متولد شده و دوره ابتدایی تحصیلات خود را در همانجا به پایان رساند و در سال ۱۳۲۳ شمسی به راهنمایی و تشویق جناب آیت الله آقای میرزا ابوالقاسم دانش آشتیانی برای فراگرفتن علوم دینی و معارف اسلامی عازم حوزه علمیه قم می شوند و پس از فراگیری کتب مقدماتی، به حوزه تدریس خارج فقه و اصول مرحوم آیت الله العظمی بروجردی (ره) حاضر می شوند. ایشان به مدت هشت سال به حوزه تدریس فلسفه و تفسیر قرآن و اصول فقه مرحوم طباطبائی (ره) حاضر شده و الهیات شفا والهیات اسفرار به انضمام قریب به یک دوره اصول فقه و قسمتی از تفسیر قرآن را خدمت آن جناب تلمذ کردند.

استاد آشتیانی برای تکمیل فلسفه و حکمت الهی به شهرستان قزوین مسافرت کرد و سفر نفس اسفار به همراه قسمتی از امور عامه آن را از محضر پر فیض فیلسوف محقق آیت الله سید ابوالحسن رفیعی قزوینی (ره) بهره چست و سپس جهت تکمیل علوم نقلی به نجف اشرف هجرت کرد و مدت دو سال در حوزه های تدریس مراجع دینی و زعمای حوزه علمیه نجف حضور یافت. استاد آشتیانی بیشترین بهره را در عتبات عالیات از محضر مجتهد جامع و محقق بارع مرحوم آیت الله میرزا سید حسن بجنوردی که از اساتید بزرگ عصر خود بود، برده است و مدت قلیل نیز به درس آیات عظام سید محسن حکیم و شیخ حسین حلی و میرزا عبدالهادی شیرازی رفت.

۱ - تاریخ فلسفه اسلامی، هانری کربن، ترجمه جواد طباطبائی، جلد دوم، ص ۱۹۴، انتشارات کویر.

۲ - ر.ک: تفکر نوین سیاسی اسلام، حمید عنایت، ترجمه ابوطالب صارمی، ص ۳۵ (مقدمه)، انتشارات امیرکبیر.

استاد آشتیانی در تهران نیز مدتها به حوزهٔ درس حکیم محقق مرحوم میرزا احمد آشتیانی و مدتها به طور متفرقه در محضر فیلسوف بزرگ شرق مرحوم آقامیرزا مهدی آشتیانی حضور یافت و به حل مشکلات عرفانی و فلسفی پرداخت.

همچنان ایشان در قم از محضر درسی استاد عالی مقام آفایان سید محمد تقی خوانساری و سید محمد حجت کوهکمری و میرزا رضی تبریزی استفاده کرده و شرح منظومة حکمت و قسمتی از مکاسب و شوارق الالهای را خدمت مرحوم حاج شیخ مهدی امیرکلاهی خوانده است. استاد سید جلال الدین آشتیانی در سال ۱۳۳۸ شمسی به مدّرسی دانشگاه مشهد در رشته فلسفه و تصوف اسلامی انتخاب شدند و در سال ۱۳۴۰ شمسی به دانشیاری همین رشته ارتقاء یافتند و نزدیک به چهل سال تا سال ۸۰ در دانشگاه و حوزهٔ علمیه مشغول تدریس فلسفه و عرفان بودند.

استاد سید جلال الدین آشتیانی در سوم فروردین ماه ۱۳۸۴ بعد از یک دوره بیماری در هشتاد سالگی چشم از جهان فرو بست.

به پاس قدردانی از خدمات استاد در راه تدریس و تألیف و نشر علوم حقیقی و معارف عالیه اسلامی، فهرستی از آثار و تألیفات انتشار یافته ایشان را در این کتابشناسی به دوستداران حکمت و عرفان اسلامی و ارادتمندان استاد آشتیانی تقدیم می‌داریم.

الف) تأثیرات مستقل

- ۱ - تفسیر سوره توحید، مشهد، مجلهٔ دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی، ۱۳۶۶ ش.
- ۲ - شرح بر زاد المسافر ملاصدرا، تهران، انجمن اسلامی حکمت و فلسفه ایران، چاپ اول، ۱۳۶۹ ه، چاپ دوم ۱۴۰۰ (۱۳۵۹ ش).
- ۳ - شرح حال و آراء فلسفی ملاصدرا، مشهد، انتشارات زوار، چاپ اول ۱۳۸۲ ه (۱۳۳۹ ش)، تهران، نهضت زنان مسلمان، چاپ دوم (۱۳۶۰ ش).
- ۴ - شرح فصوص الحکم فارابی، مشهد، مجلهٔ دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی، ۱۳۵۳ ش.
- ۵ - شرح مقدمه قیصری بر فصوص الحکم، تهران، چاپ اول ۱۳۸۴ ه (۱۳۴۳ ش)، چاپ دوم ۱۴۰۵ ه، چاپ سوم (۱۳۷۰ ش)، انتشارات امیرکبیر، چاپ چهارم (۱۳۷۲ ش)، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی.
- ۶ - هستی از نظر عرفان و فلسفه، مشهد، انتشارات زوار، چاپ اول ۱۳۸۰ ه (۱۳۳۸ ش)،

پُصُوكِ شرح حَصَام

های است
تیک دیستانت

سید جلال الدین استیانی

گنجینه نوشتہ ماعابدی

۱۸

مُنْتَخَبَاتِ الْإِشَارَةِ حَكَمَى الْهَى إِنْزَانُ

از عصر میرداماد و میر فضل رشک تازمان حاضر

قسمت اول

فیضیل بن حبیب مفتاح الدلیل و علیع

از

سید جلال الدین استیانی

قسمت دوم از

هنری گربین

بروکسون موسس

تهران

قسمت اول اشتباهی

اشتباهی ایران و فرانسه پژوهشی علمی در ایران

خیابان فردوس ۲۰۰

تهران / ۱۳۵۱

۱۳۷۲ میلادی

۳۲۱

گنجینه نوشتہ ماعابدی

گنجینه نوشتہ ماعابدی

مُنْتَخَبَاتِ الْإِشَارَةِ حَكَمَى الْهَى إِنْزَانُ

از عصر میرداماد و میر فضل رشک تازمان حاضر

جلد چهارم

فیضیل بن حبیب مفتاح الدلیل و علیع

از

سید جلال الدین استیانی

سله انتشارات اینجنبالی

مشهد ۱۳۶۴

جایگاه دانشگاه مشهد

مُنْتَخَبَاتِ الْإِشَارَةِ حَكَمَى الْهَى إِنْزَانُ

از عصر میرداماد و میر فضل رشک تازمان حاضر

جلد سوم

فیضیل بن حبیب مفتاح الدلیل و علیع

از

سید جلال الدین استیانی

بامعاشره خلیل زاده

از

هنری گربین

بروکسون موسس

ساده انتشارات دسته

مشهد ۱۳۵۱

تهران، نهضت زنان مسلمان، چاپ دوم (۱۳۶۰ ش)؛ چاپ سوم (۱۳۷۶ ش).

۷ - نقدی بر تهاافت الفلاسفه غزالی، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸.

(ب) مقالات

۸ - استاد اکبر آقای سید محمد کاظم عصار، تهران، وحید، سال پنجم (۱۳۴۷ ش)، ص ۹۵۰.

.۹۵۸ -

۹ - انتقاد بر انتقاد [از] رساله سه اصل، تهران، راهنمای کتاب، سال پنجم ص ۲۳۹ - ۲۴۲.

۱۰ - انتقاد بر انتقاد، تهران، مجله راهنمای کتاب، سال ششم، شماره ۴ و ۵، تیر و مرداد ۱۳۴۲ ش.

۱۱ - انتقاد بر انتقاد (جواب به اکبر داناسریت در باب حرکت جوهری)، تهران، مجله راهنمای کتاب، سال ششم، شماره ۱ و ۲، فروردین و اردیبهشت ۱۳۴۲ ش.

۱۲ - اصلة الوجود عند صدرالدین الشیرازی، تعریف السید عمار ابورغیف، قم، مجله الفکر الاسلامی، السنة الاولی، العدد الثاني، ربیع الثانی - جمادی الثانية ۱۴۱۴ ه.

۱۳ - ابن عربی و مسأله ولایت، قم، کیهان اندیشه، شماره ۳۰، خرداد و تیر ۱۳۶۹ ش.

۱۴ - برہان صدیقین، تهران، فصلنامه وقف میراث جاودان، سال اول، شماره ۴، زمستان ۱۳۷۲ ش.

۳۲۲

۱۵ - پاسخ به چند سؤال، قم، کیهان اندیشه، شماره ۲۲، بهمن و اسفند ۱۳۶۷ ش.

۱۶ - تحقیق در حقیقت معاد، مشهد، نشریه دانشکده الهیات، ش ۵ (۱۳۵۱)، ص ۳۳ - ۸۶ و ش ۷۱۶ (۱۳۵۲)، ص ۱۰۵ - ۱۹۲.

۱۷ - تصوف در اسلام، تهران، معارف اسلامی، شماره ۳، ص ۲۱ - ۲۷، و شماره ۴، ص ۲۳ - ۳۷، و شماره ۵، ص ۲۳ - ۳۴، و شماره ۶، ص ۴۷ - ۵۱.

۱۸ - توضیح درباره آقاسیداحمد تهرانی، تهران، وحید، شماره ۶ (۱۳۴۸ ش)، ص ۱۷۳ - ۱۷۸.

۱۹ - ختم ولایت در اندیشه ابن عربی، قم، کیهان اندیشه شماره ۲۶، مهر و آبان ۱۳۶۸ ش.

۲۰ - حکیم محقق حاج ملاهادی سبزواری، مشهد، نشریه دانشکده معقول و منقول، ش ۱ (۱۳۴۷)، ص ۹ - ۲۲.

۲۱ - در زلای امام عارفان، قم، کیهان اندیشه، شماره ۲۴، خرداد و تیر ۱۳۶۸ ش.

۲۲ - شوارق اثر تحقیقی ملاعبدالرازاق لاھیجی، تهران، فصلنامه وقف میراث جاویدان، سال اول، شماره اول، بهار ۱۳۷۲ ش.

- ۲۳— شوارق الالهام و اصالت وجود با نگاهی به اساتید مکتب فلسفی اصفهان، تهران،
فصلنامه وقف میراث جاویدان، سال اول، شماره ۶، تابستان ۱۳۷۲ ش.
- ۲۴— مقدمه بر نقد تهافت غزالی، قم، کیهان اندیشه، شماره ۲ تا ۲۳، مهر و آبان ۱۳۶۴ تا
فروردین و اردیبهشت ۱۳۶۸ ش.
- ۲۵— معرفت و علم در کتاب و سنت، تهران، کتاب فرهنگ، شماره ۲ و ۳، بهار و پائیز
۱۳۶۷ ش.
- ۲۶— ملام محمدمهدی نراقی، مشهد، نشریه دانشکده الهیات، ش ۱۵ (۱۳۵۴)، ص ۷ - ۷۹
و ش ۱۹ (۱۳۵۵)، ص ۵۹ - ۱۱۷.
- ۲۷— معاد جسمانی، مشهد، نشریه دانشکده الهیات، ش ۱۰ (۱۳۵۳)، ص ۹۲ - ۱۲۶ و ش
۱۱ (۱۳۵۳)، ص ۲۵ - ۶۴ و ش ۱۲ (۱۳۵۳)، ص ۲۳ - ۶۳، ش ۱۴ (۱۳۵۴)، ص ۲۹ - ۵۲.
- ۲۸— مختصرسی در شرح احوال و آثار استاد پژرگوار آقای حاج میرزا سید محمدحسین
طباطبایی، تهران، معارف اسلامی، شماره ۵.
- ۲۹— میرزا سید حسن بجنوردی، تهران، معارف اسلامی، شماره ۶، سال ۱۳۴۷ ش، ص ۳۱
۳۳—
- ۳۰— نکاتی درباره فلسفه و عرفان، قم، کیهان اندیشه، شماره ۱۷، فروردین و اردیبهشت
۱۳۶۷ ش.
- ۳۱— نگاهی به ایرانشناسی و شیعه‌شناسی هانری کوبن، تهران، مجموعه مقالات انجمن
واره بررسی مسائل ایران‌شناسی، دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت امور خارجه،
صص ۳۳ - ۲۷، ۱۳۶۷ ش.
- ۳۲— یادی از آیت‌الله خاتمی، قم، کیهان اندیشه، شماره ۲۱، آذر و دی ۱۳۶۷ ش.

پortal جامع علوم انسانی

ج) مصاحبه‌ها

- ۳۳— استاد سید جلال الدین آشتیانی شارح و مورخ حکمت و عرفان، تهران، مصاحبه با
کیهان فرهنگی، الف: سال دوم، شماره ۶، شهریور ۱۳۶۴. ب: میراث ماندگار، جلد اول.
- ۳۴— پیرامون تفکر عقلی و فلسفی در اسلام، قم، مصاحبه با کیهان اندیشه شماره اول، مرداد
و شهریور ۱۳۶۴.
- ۳۵— شخصیت حکیم عارف «اسرار»، تهران، مصاحبه با کیهان فرهنگی، سال دهم، شماره
اول، فروردین ۱۳۷۲.

۳۶ - عرفان و فلسفه در آفاق تشیع، تهران، مصاحبه با روزنامه همشهری، ۱) شماره ۲۰۶، یکشنبه ۲۱ شهریور ۱۳۷۲ (۲)، ۲) شماره ۲۰۷، دوشنبه ۲۲ شهریور ۱۳۷۲ (۳)، ۳) شماره ۲۰۸، سه شنبه ۲۳ شهریور ۱۳۷۲.

(د) تعلیقات و تصحیحات و مقدمات آثار عرفانی و فلسفی

- ۳۷ - اثولوچیا (با تعلیقات قاضی سعید قمی)، افلاطین، تهران، ۱۳۹۶ ه، (۱۳۵۹ ش)، انجمن اسلامی حکمت و فلسفه ایران.
- ۳۸ - اصل الاصول، ملانعیما گیلانی، الف: تهران، ۱۳۵۷ ش، انجمن اسلامی حکمت و فلسفه ایران، ب: مندرج در منتخباتی از آثار حکماء الهی ایران، جلد ۲.
- ۳۹ - اصول المعارف، ملامحسن فیض کاشانی، مشهد، چاپ اول ۱۳۹۱ ه؛ چاپ دوم (۱۳۵۰ ش)؛ چاپ سوم (۱۳۷۶ ش)، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی.
- ۴۰ - انوار جلیه، ملاعبدالله زنوزی، تهران، چاپ اول ۱۳۵۹ ه، (۱۳۵۴ ش)، مؤسسه مطالعات اسلامی، چاپ دوم ۱۴۱۲ ه (۱۳۷۱ ش)، انتشارات امیرکبیر.
- ۴۱ - تحفه در مباحث علم، ملانظر علی گیلانی، الف: تهران، ۱۳۵۷ ش، ب: مندرج در منتخباتی از آثار حکماء الهی ایران، جلد ۴.
- ۴۲ - تحفه المراد (شرح قصيدة میرفندرسکی)، عباس شریف دارابی با شرح خلخالی و گیلانی، تهران، ۱۳۷۲ ش، انتشارات الزهرا.
- ۴۳ - تفسیر فاتحة الكتاب، تهران، ۲) ۱۴۰۲ ه (۱۳۶۰ ش)، انجمن اسلامی حکمت و فلسفه ایران.
- ۴۴ - تمهید القواعد، ابن ترکه با حواشی آقا محمد رضا قمشهای و آقای میرزا محمود قمی، تهران، چاپ اول ۱۳۹۶ ه (۱۳۵۵ ش)، چاپ دوم ۱۴۰۲ ه (۱۳۶۰ ش)، انجمن اسلامی حکمت و فلسفه ایران.
- ۴۵ - رسالت المشاعر، صدرالمتألهین با شرح ملامحمد لاهیجی، چاپ اول ۱۳۸۴ ه (۱۳۴۳ ش)، چاپ دوم (۱۳۶۰ ش)، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، چاپ سوم (۱۳۷۶ ش)، تهران، امیرکبیر.
- ۴۶ - رسالت النصوص، صدرالدین قونوی با تعلیقات میرزا هاشم اشکوری، تهران، ۱۳۶۲ ش، مرکز نشر دانشگاهی.
- ۴۷ - رسالت نوریه در عالم مثال، حکیم بهائی لاهیجی، تهران، چاپ اول، ۱۳۹۷ ه (۱۳۵۰ ش)، انجمن فلسفه ایران، چاپ دوم ۱۴۰۴ ه (۱۳۷۲ ش)، حوزه هنری سازمان تبلیغات

اسلامی.

۴۸ - رسائل فلسفی (متشابهات قرآن - المسائل القدسیه - اجویة المسائل)، صدرالدین شیرازی، مشهد، چاپ اول ۱۳۹۳ ه (۱۳۵۱ ش)، چاپ دوم (۱۳۶۲ ش)، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی.

۴۹ - رسائل فلسفی شامل رساله تحفه (ملانظرعلی گیلانی) - رساله وحدت وجود (ملاعلی نوری) - رساله بسیط الحقيقة کل الاشیا (ملا علی نوری).

۵۰ - رسائل وحدت وجود و بدایع، سید محمد کاظم عصار، تهران، ۱۳۸۹ ه (۱۳۴۸ ش)، انجمن فلسفه ایران.

۵۱ - رسائل التوحید و النبوة و الولاية، محقق قیصری.

۵۲ - شرح فصوص الحکم، مؤید الدین جندی (با همکاری دکتر ابراهیمی دینانی)، مشهد، ۱۳۶۱ ش، انتشارات دانشگاه فردوسی.

۵۳ - شرح فصوص الحکم، محمد داود قیصری رومی، تهران، ۱۳۷۵ ش، انتشارات علمی و فرهنگی.

۵۴ - شرح دعاء المعرفة، ملام محمد علی فاضل خراسانی، مشهد، تشریه دانشگاه الهیات، ش ۲۶/۲۷ (۱۳۵۷)، ص ۶۵ - ۱۲۹ و ش ۲۸ (۱۳۵۸)، ص ۶۷ - ۱۳۶.

۵۵ - شکوه شمس (سیری در آثار و افکار مولانا)، آن ماری شیمل، ترجمه حسن لاهوتی، تهران، ۱۳۶۷ ش، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی.

۵۶ - الشواهد الربوبیه، صدرالدین شیرازی با تعلیقات حکیم سبزواری، مشهد، چاپ اول ۱۳۸۶ ه (۱۳۴۶ ش)، چاپ دوم، (۱۳۶۰ ش)، چاپ سوم (۱۳۷۳ ش)، بیروت.

۵۷ - فرة العيون، ملام مهدی نراقی، تهران، ۱۳۵۷ ش، انجمن فلسفه ایران.

۵۸ - اللمعات الالهیه و الكلمات الوجیز، ملا احمد نراقی، تهران، ۱۳۹۸ ه (۱۳۵۷ ش)، انجمن فلسفه ایران.

۵۹ - لمعات الہیه، ملام عبدالله زنوزی، تهران، چاپ اول، ۱۳۹۵ ه، انجمن فلسفه ایران، چاپ دوم (۱۳۶۱ ش)، مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی.

۶۰ - المبداء و المعاد، صدرالدین شیرازی، تهران، ۱۳۹۵ ه (۱۳۵۴ ش)، انجمن فلسفه ایران.

۶۱ - مجموعه رسائل حکیم سبزواری، تهران، چاپ اول ۱۳۸۹ ه (۱۳۴۸ ش)، چاپ دوم (۱۳۶۱ ش)، انجمن فلسفه ایران، چاپ سوم ۱۴۱۲ ه (۱۳۷۰ ش)، انتشارات اسوه.

۶۲ - المسائل القدسیه، صدرالدین شیرازی، مشهد، ۱۳۹۱ ه، انتشارات دانشکده الهیات.

- ۶۳ - مشارق الداری (شرح تائیه ابن فارض)، سعیدالدین فرغانی، تهران ۱۳۹۸ ه، انجمن فلسفه ایران.
- ۶۴ - مصباح الهدایه، امام خمینی، تهران، چاپ اول ۱۴۱۳ ه، (۱۳۷۲ ش)، چاپ دوم (۱۳۷۳ ش)، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی.
- ۶۵ - المظاہر الالهی، صدرالدین شیرازی، ۱۳۸۱ ه.
- ۶۶ - مکاتبات عرفانی، سیداحمد حائری و شیخ محمدحسین غروی، تهران، نشریه جاویدان خرد، سال دوم، شماره اول.
- ۶۷ - منتخباتی از آثار حکماء الهی ایران - جلد اول، تهران، چاپ اول ۱۳۹۲ ه. (۱۳۵۰ ش)، انجمن دولتی ایران و فرانسه، چاپ دوم (۱۳۶۳ ش)، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، شامل منتخباتی از میرداماد؛ منتخباتی از رساله صناعیه میرفندرسکی؛ آثاری از ملاصدرا؛ اثبات واجب از ملارجیعی تبریزی؛ منتخباتی از عبدالرزاق لاھیجی؛ بخشی از تعلیقات شفا از آقاحسین خوانساری؛ رساله مسالک اليقین از ملا شمس‌آگیلانی.
- ۶۸ - منتخباتی از آثار حکماء الهی ایران، جلد دوم، تهران، چاپ اول ۱۳۵۹ ه (۱۳۵۴ ش)، انجمن دولتی ایران و فرانسه، چاپ دوم (۱۳۶۴ ش)، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، شامل: حاشیه بر شفا از سیداحمد علوی عاملی؛ گزیده اصول المعارف از فیض کاشانی؛ شرح بر قبیسات از محمدبن علی رضا بن آقاجانی؛ رساله در صنوف الناس در معاد از حسین تنکابنی؛ رساله‌ای از قوام الدین رازی؛ المعارف الالهیه از محمد رفیع پیرزاده؛ حاشیه بر شفا از ملامحمدباقر سبزواری.
- ۶۹ - منتخباتی از آثار حکماء الهی ایران، جلد سوم، مشهد، ۱۳۵۵ ش، با همکاری انتشارات انجمن فلسفه ایران، شامل: تعلیقات بر اثولوجیا از قاضی سعید قمی؛ زواهر الحكم از میرزا حسن لاھیجی؛ اصل اصول از ملائیعما طالقانی؛ حاشیه بر شفا از بهاءالدین محمد اصفهانی؛ شرح اسرار اسماء الحسنی از ملاعبدالرحیم دماوندی رازی.
- ۷۰ - منتخباتی از آثار حکماء الهی ایران، جلد چهارم، مشهد، ۱۳۵۷ ش، با همکاری انتشارات انجمن فلسفه ایران، شامل: حکمت صادقیه از ملاحمزة گیلانی؛ رساله ثمرة الفواد از ملااسماعیل خواجه‌یی؛ رساله در حدوث دهری از ملااسماعیل خواجه‌یی؛ رساله در مبداء و معاد از آقا محمدبیدآبادی؛ قرة‌العيون از ملامهدی نراقی؛ رساله در وحدت وجود از آخوند نوری؛ رساله تحفه در مباحث علم از ملانظر علی گیلانی.
- ۷۱ - نقد النصوص فی شرح نقش النصوص، عبدالرحمن بن احمد جامی به تصحیح ویلیام چیتیک، تهران، چاپ اول ۱۳۹۷ ه (۱۳۵۶ ش)، انجمن فلسفه ایران، چاپ دوم (۱۳۷۰ ش)،

مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی.

۷۲ - هدایة الطالبين، حکیم سبزواری، مشهد، ۱۳۴۷ ش، انتشارات اوقاف خراسان.

۷۳ - مشروع الخصوص الى معانى النصوص، احمد بن على بن احمد بن على، قم، انتشارات دفتر تبلیغات دین اسلامی، ۱۳۷۹.

۷۴ - اعجاز البيان في التفسير ام القرآن، صدرالدین قونوی، قم، انتشارات دفتر تبلیغات دین اسلامی، ۱۳۸۱.

ابن تیمہ کا لکھا
و عَمَّ مُحَمَّدٌ بِنُ اَبِي ذِئْنَةِ
شے ۱۳۱۵ - ۱۲۱۰

ظرفہ آثار ایام زندان عما دلکش

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

جمهوری اسلامی ایران

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

جمهوری اسلامی ایران

انتشارات سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سازمان کتبیه اسناد، بزرگراه شیده حقانی، مقابل استادیوم ورزشی شیده کشوری،

تهران ۱۵۲۸۶، تلفن: ۰۲۶۵۸۶۸، دورنگار: ۰۲۹۰۰۲۷۹

نمایشگاه و فروشگاه

میدان ولی عصر(عج)، خیابان شفاقی، خیابان به آفرين، شماره ۶۰، تلفن: ۰۲۶۹۱۹۳۶